

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs I. Vtrum sit sanctiſſima & glorioſiſſima Trinitas in diuinis. artic. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

Obiectio.

Solutio. Spiratio actiua non constituit personam, sed in diuiduum quoddam communicabile.

Non est personalis relatio neque proprietatis.

Perfectiora non est opus ut habeant plures actiones immanentes.

Obiectio, iuxta numerum relationum est numerus personarum: sed sunt quatuor relationes diuinae: ergo sunt quatuor personae. Neganda est maior propositio: spiratio namque actiua, quia communis est Patri & Filio, est quod neutri opponatur, Patereque habeat eam à se, Filius uero à Patre per generationem, non constituit personam, sed in diuiduum quoddam Patri & Filio commune quod proinde rationem non habet personae, cum persona quippiam incommunicabile esse debeat, ut ex dictis quaestione praecedente est manifestum. Quare spiratio actiua, neque relatio personalis, hoc est, constituens personam, neque proprietatis personalis dicitur, ut docet hoc loco Diuus Thomas in responsione ad primum. Quae in hoc articulo dici poterant & dicentur commodiùs quaestione 36.

In responsione ad tertium D. Thomae habes, non esse necesse perfectiora habere plures operationes immanentes, maxime quando sunt simpliciora. Quare Angelus & Deus pauciores habent operationes immanentes, quam homo: cum tamen homo plures habeat, quam cetera animalia.

ARTICVLVS III. & IV.

Vtrum termini numerales ponant aliquid in diuino.

Questionis sensus.

Prænotandum est aliquid idem sonat hoc loco, ac significare aliquid positium. Querit igitur Diuus Thomas, utrum quando dicimus, Pater, Filius, & Spiritus sanctus sum tres, terminus ille numeralis, tres, significet ac enunciet aliquid positium de diuinis personis, quemadmodum quando dicimus Deus est sapiens, terminus, sapiens, significat atque enunciat aliquid positium.

Quidam attendentes ad solum numerum praedicamenti quantitatis, qui est vera quantitas, in duas opiniones distracti sunt, quas hoc loco refert D. Thomas. Prima fuit Magistri in 1. distinctione 24. quo in loco affirmavit, terminos numerales non tribui rebus diuinis ad aliquid ponendum ac affirmandum, sed ad aliquid remouendum. Vt Deum dici vnum, ad excludendum ac significandum non esse plures, personas uero dici tres ad excludendam singularitatem & solitudinem, quasi sit sensus, in Deo non est tantum Pater, nec tantum Filius, sed etiam Spiritus sanctus, & nulla alia persona. Licet autem Diuus Thomas hoc loco hanc sententiam cum sua propria conciliare conetur, D. tamen Bonauentura eadem distinctione affirmat sententiam Magistri non teneri.

D. Thoma sententia.

Numerus transcendens quid dicat in diuino.

Est ergo sententia D. Thomae, praeter numerum praedicamenti quantitatis dari numerum transcendente communi omnibus entibus, etiam personis diuinis. Cum uero huiusmodi numerus nihil aliud sit, quam collectio plurium unitatum transcendentium: vnum autem transcendens dicat entitatem ipsam, quae vna dicitur, & addat duplicem negationem, vnam diuisionis in se, alteram identitatis cum quocumque alio, sit, ut numerus transcendens nihil aliud dicat quam entitates ipsas de quibus praedicatur, cum duplici illa negatione circa vnamquamque earum. Quando ergo diuinis personis tribuimus terminos numerales dicentes, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum esse tres, tribuimus eis entitates ipsas ipsarum personarum diuinarum, cum duplici negatione circa vnamquamque earum: quare huiusmodi termini numerales

nihil positium addunt supra res quibus tribuuntur, sed solum negationes explicatas. Quae hoc loco addi poterant, dicta sunt 4. Metaphys. & ad praedicamentum quantitatis. Articulus 4. expositus fuit quaestione praecedente vna cum articulo illius quaestionis.

QUESTIO XXXI.

De iis quae ad unitatem, vel pluralitatem pertinent in diuinis.

ARTICVLVS I.

Vtrum sit sanctissima Trinitas in diuinis.

Conclusio est affirmans, ac de fide. Patet ex illo symboli Athanasij, Trinitas in unitate, & unitas in Trinitate ueneranda sit. Et ex illo Concilij Lateranensis cap. Damianus, de summa Trinitate & fide Catholica. In Deo Trinitas est, & non quaternitas, & ex plerisque aliis. Quando autem Concilium provinciale Toletanum vndecimum in confessione fidei, ait: Nec recte dici potest, ut in vno Deo sit Trinitas, intelligit, quasi Trinitas sit in natura diuina: continuè namque iungit, sed vnus Deus Trinitas personarum scilicet.

Aduertendum in hac materia. Cum termini numerales transcendentes de formali significant entitates ipsas, quarum singulae in se indiuisae diuisae uero à quavis alia denominantur vnum: Deus autem sit entitates ipsae personarum diuinarum, rectè in abstracto uero dicere licet non solum in Deo esse gloriosissimam Trinitatem personarum, sed etiam Deum esse adorandissimam Trinitatem ipsam, id est entitates personarum, quibus conuenit, ut sint tres.

Quod si terminus numeralis praecise significet negationes, tunc in rigore haec esset falsa, Deus est Trinitas, sicut in rigore haec est falsa, Deus est immutabilis, id est, negatio mutabilitatis. Si mauius dic ex accommodatione usus Sanctorum, & Conciliorum nomen, Trinitas, sumi pro rebus ipsis, quibus conueniunt negationes indiuisiois in se, & diuisionis à quocumque alio, & hoc modo Deum dici esse altissimam Trinitatem ipsam personarum.

Circa responsonem ad tertium aduerte. Concilium Toletanum vndecimum loco citato etiam docere, hanc non esse concedendam, In Deo est triplicitas. Idem docet Augustinus 6. de Trinitate cap. 8. Ratio autem est illa eadem, quam reddidimus quaestione praecedente articulo ad quartum.

ARTICVLVS II.

Vtrum Filius sit alius à Patre.

De hac re cautius, quam in quacumque alia, est loquendum. Vt enim Augustinus 1. de Trinitate ait: Nec periculosius alicubi erratur, neque laboriosius aliquid queritur, nec fructuosius aliquid inuenitur. Quare si in quacumque alia re vitandae sunt semper locutiones, quae erroris occasionem praeberere possunt, id maxime in hac est obseruandum, ne ex verbis inordinate prolatis, iuxta Hieronymi sententiam, bestia incurrat. Ex ergo locutiones vitandae sunt, quae vel iuxta errorem Arii, pluralitatem, aut diuersitatem in essentia innuere, vel iuxta errorem Sabellij, tollere videntur pluralitatem personarum, Quamuis ergo concedenda sit distinctio vnius personae

Trinitas est in Deo esse iste Deus.

In Deo non est triplicitas.

Quae haec trinitas in materia est.